

แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน บ้านม่วงเตี้ย หมู่ที่ ๘ ตำบลม่วงเตี้ย อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง

ส่วนที่ ๑

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรของหมู่บ้าน

๑. ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้าน

๑.๑ แผนที่หมู่บ้าน

แผนที่แสดงขอบเขตหมู่บ้านตำบลม่วงเตี้ย

๑.๒ พื้นที่ทั้งหมด ๒,๗๒๙ ไร่

๑.๓ อาณาเขต

บ้านม่วงเตี้ยหมู่ที่ ๘ ตั้งอยู่ในตำบลม่วงเตี้ย อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง ห่างจากอำเภอไปทางทิศเหนือประมาณ ๖ กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดอ่างทอง ไปทางทิศตะวันออก ประมาณ ๑๙ กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ หมู่ ๑๑ ตำบลม่วงเตี้ยอำเภอวิเศษชัยชาญ.
ทิศใต้	ติดต่อกับ หมู่ ๗ ตำบลม่วงเตี้ยอำเภอวิเศษชัยชาญ
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ หมู่ ๙ ตำบลม่วงเตี้ยอำเภอวิเศษชัยชาญ
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ อำเภอสามโก้

๑.๔ ลักษณะภูมิประเทศ

ตำบลม่วงเตี้ยลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มมีคลองชลประทาน ร.๑ ขวา แม่น้ำน้อย ๔ ไหลผ่านสภาพพื้นที่เหมาะสมแก่การประกอบอาชีพเกษตรกรรม ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรม มีการคมนาคมที่สะดวกสบาย

๑.๕ ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศจัดอยู่ในโซนร้อนและชุ่มชื้น เป็นแบบฝนเมืองร้อนเฉพาะฤดู โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ สภาพอากาศมี ๓ ฤดู ในฤดูร้อน อากาศค่อนข้างร้อนอบอ้าว ในฤดูหนาวอากาศค่อนข้างเย็น โดยจะมีฝนตกชุกในระยะเดือนมิถุนายนถึงเดือนกันยายน และจะมีความแห้งแล้งมาก ในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม อุณหภูมิเฉลี่ยต่อปีประมาณ ๓๓ องศาเซลเซียส

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ บริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่มีคุณสมบัติเย็นและแห้งจะแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยในช่วงนี้แต่เนื่องจากจังหวัดอ่างทองอยู่ในภาคกลางอิทธิพลของบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่แผ่ลงมาปกคลุมในช่วงฤดูหนาวจะช้ากว่าภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้มีอากาศหนาวเย็นช้ากว่าสองภาคดังกล่าว โดยเริ่มมีอากาศหนาวประมาณกลางเดือนพฤศจิกายนเป็นต้นไป

ฤดูร้อน เริ่มเมื่อมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือสิ้นสุดลงคือประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ในระยะนี้จะมีหย่อมความกดอากาศต่ำเนื่องจากความร้อนปกคลุมประเทศไทยตอนบนทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป โดยมีอากาศร้อนจัดในเดือนเมษายน

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย ร่องความกดอากาศต่ำที่พัดผ่านบริเวณภาคใต้ของประเทศไทยจะเลื่อนขึ้นมาพัดผ่านบริเวณภาคกลางและภาคเหนือเป็นลำดับในระยะนี้ ทำให้มีฝนตกชุกขึ้นตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป เดือนกันยายนเป็นเดือนที่มีฝนตกชุกมากที่สุดในรอบปีและเป็นช่วงที่มีความชื้นสูง

อุณหภูมิ มีอุณหภูมิค่อนข้างสูง จึงมีอากาศร้อนอบอ้าวในฤดูร้อน ส่วนในฤดูหนาวไม่หนาวจัด อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปีประมาณ ๒๖ - ๓๐ องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยประมาณ ๒๑ - ๒๖ องศาเซลเซียส และอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยประมาณ ๓๒ - ๓๗ องศาเซลเซียส เดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนจัดในรอบปีส่วนฤดูหนาวอากาศจะหนาวที่สุดในเดือนธันวาคม

๑.๖ จำนวนประชากร รวมทั้งสิ้น ๕๒๓ คน แยกเป็น ชาย ๒๓๖ คน หญิง ๒๘๗ คน

ผู้สูงอายุ (อายุ ๖๐ ปี บริบูรณ์ขึ้นไป) รวมทั้งสิ้น ๑๕๕ คน แยกเป็น ชาย ๖๑ คน หญิง ๙๔ คน

คนพิการ รวมทั้งสิ้น ๒๓ คน แยกเป็น ชาย ๑๘ คน หญิง ๖ คน

๑.๗ จำนวนครัวเรือน ๑๕๕ ครัวเรือน

๑.๘ การประกอบอาชีพ (อาชีพหลักของครัวเรือน)

อาชีพหลักของครัวเรือน

อาชีพ เกษตรกร จำนวน ๖๘ คน

อาชีพ รับจ้าง จำนวน ๑๗๘ คน

อาชีพ ข้าราชการและรัฐวิสาหกิจ จำนวน ๒๕ คน

ผู้ว่างงาน จำนวน ๘ คน แยกเป็น

กลุ่มอายุ ๑๓ – ๑๘ ปี จำนวน ๑ คน

กลุ่มอายุ ๑๙ – ๒๔ ปี จำนวน ๓ คน

กลุ่มอายุ ๒๕ ปี ขึ้นไป จำนวน ๔ คน

๑.๙ จำนวนกลุ่มกิจกรรม/อาชีพ มีจำนวน ๖ กลุ่ม ดังนี้

(๑) วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชน จัดตั้งปี ๒๕๕๑ สมาชิก ๑๐ คน เงินทุน ๓๐,๐๐๐ บาท
ชื่อประธาน นายสำรวย วงษ์สนอง

(๒) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ต.ม่วงเตี้ย จัดตั้งปี ๒๕๖๓ สมาชิก ๑๖ คน
ชื่อประธาน นายตุ้ย คุ่มงิ้ว

(๓) ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน จัดตั้งปี ๒๕๕๗ สมาชิก ๓๐ คน ชื่อประธาน นายสำรวย วงษ์สนอง

(๔) ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ปีที่จัดตั้ง ๒๕๖๔ สมาชิก ๓๐ คน
ชื่อประธาน นายประสิทธิ์ วงษ์สนอง

(๕) กลุ่มแปลงใหญ่ข้าว จัดตั้งปี ๒๕๖๔ สมาชิก ๓๐ คน ชื่อประธาน นายสำรวย วงษ์สนอง

(๖) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลม่วงเตี้ย (เครือข่าย)

๑.๑๐ กองทุนในหมู่บ้าน มีจำนวน ๒ กองทุน ดังนี้

(๑) ชื่อกองทุน กองทุนหมู่บ้าน มีงบประมาณ ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท

(๒) ชื่อกองทุน กองทุนแม่ มีงบประมาณ ๑๔,๐๓๘ บาท

๑.๑๑ ข้อมูลคมนาคม/สาธารณูปโภค

(๑) การเดินทางเข้าหมู่บ้าน

จากที่ว่าการอำเภอวิเศษชัยชาญ มุ่งหน้าไปทางทิศตะวันออก ไปยังถนนโพธิ์พระยา - ท่าเรือ
เมื่อถึงไฟแดงวิเศษชัยชาญ เลี้ยวไปทางเหนือถนนชัยนาทผั๊กให้ ประมาณ ๒ กิโลเมตร เมื่อถึงทางเข้าวัดอ้อย หมู่ที่ ๑๐
ตำบลศาลเจ้าโรงทอง แล้วเลี้ยวซ้ายข้ามสะพานไปตามถนนวิเศษชัยชาญห้วยราชคราม ประมาณ ๒ กิโลเมตร จนถึง
สะพานคลองตาม่วง เมื่อข้ามสะพานคลองตาม่วงจนถึงศาลาทางเข้าหมู่ที่ ๘ ประมาณ ๒ กิโลเมตร

(๒) สาธารณูปโภค :

- มีไฟฟ้าครบทุกหลังคาเรือน
- มีศาลาหมู่บ้าน ๒ แห่ง คือ ศาลาที่อ่านหนังสือพิมพ์, ศาลาเอนกประสงค์

(๓) แหล่งน้ำ :

- แหล่งน้ำธรรมชาติ
- คลองชลประทาน

๒. ข้อมูลด้านการเกษตรของหมู่บ้าน

๒.๑ จำนวนครัวเรือนเกษตรกร ๕๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๒ ของครัวเรือนทั้งหมด

๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร ทั้งหมด ๒,๖๑๙ ไร่ แบ่งเป็น

(๑) ที่นา ๒,๕๑๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๙๙ ของพื้นที่ทั้งหมด

(๒) ไม้ผล/ไม้ยืนต้น ๕๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๒๕ ของพื้นที่ทั้งหมด

(๓) พืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก ๔๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๗๖ ของพื้นที่ทั้งหมด

๒.๓ ลักษณะดิน

ลักษณะดินอยู่ในชุดดินกลุ่มที่ ๔ ซึ่งเป็นกลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าที่มีอายุน้อย ปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ดินมีโครงสร้างที่แน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำได้

๒.๔ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ได้แก่ คลองชลประทาน

๒.๕ สินค้าเกษตรที่สำคัญของหมู่บ้าน

(๑) ข้าว ครั้วเรือนเกษตรกร ๕๑ ครั้วเรือน พื้นที่ปลูก ๒,๕๑๔ ไร่

(๒) ไม้ผล พืชผัก พื้นที่ปลูก ๘๘ ไร่

๒.๖ สินค้าเกษตรของหมู่บ้านที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

-ไม่มี

๒.๗ แหล่งตลาดรองรับสินค้าเกษตรที่สำคัญ

(๑) สหกรณ์การเกษตรอำเภอวิเศษชัยชาญ

(๒) โรงสีข้าว

(๓) ตลาดชุมชน

๒.๘ จำนวนกลุ่มเกษตรกร มีจำนวน ๖ กลุ่ม ดังนี้

(๑) วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชน จัดตั้งปี ๒๕๕๑ สมาชิก ๑๐ คน เงินทุน ๓๐,๐๐๐ บาท

ชื่อประธาน นายสำรวย วงษ์สนอง

(๒) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ต.ม่วงเตี้ย จัดตั้งปี ๒๕๖๓ สมาชิก ๑๖ คน ชื่อประธาน

นายตุ้ย คุ่มจี้ว

(๓) ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน จัดตั้งปี ๒๕๕๗ สมาชิก ๓๐ คน ชื่อประธาน นายสำรวย วงษ์สนอง

(๔) ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ปีที่จัดตั้ง ๒๕๖๔ สมาชิก ๓๐ คน ชื่อประธาน นายประสิทธิ์ วงษ์สนอง

(๕) กลุ่มแปลงใหญ่ข้าว จัดตั้งปี ๒๕๖๔ สมาชิก ๓๐ คน ชื่อประธาน นายสำรวย วงษ์สนอง

(๖) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลม่วงเตี้ย (เครือข่าย)

๒.๙ อาสาสมัครเกษตรของหมู่บ้าน ทั้งหมด ๒ ราย แบ่งเป็น

- ด้านอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน จำนวน ๑ ราย

- ด้านหมอดิน จำนวน ๑ ราย

ส่วนที่ ๒

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและปัญหาด้านการเกษตรของหมู่บ้าน

๑. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรของหมู่บ้าน

๑.๑ การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน หรือสภาพแวดล้อมภายใน

(๑) จุดอ่อน คือ ลักษณะหรือข้อด้อยของหมู่บ้านเมื่อเทียบกับหมู่บ้านอื่น

- ด้านเศรษฐกิจ

- ขาดทุนทรัพย์ในการประกอบอาชีพ (บางครอบครัว)
- หนี้สินในครัวเรือน
- อาชีพของประชาชนไม่ได้มีการพัฒนาอย่างถูกต้องทำให้ผลผลิตไม่ได้คุณภาพ
- ต้นทุนการผลิตสูง
- สินค้าการเกษตรตกต่ำ
- เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง

- ด้านสังคม

(เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม)

- ผู้สูงอายุบางท่านไม่มีลูกหลานดูแล
- จำนวนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น

- ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- แหล่งทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนมีน้อย
- มีแหล่งน้ำธรรมชาติและชลประทาน แต่ยังไม่เพียงพอในช่วงฤดูแล้ง

- ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- ถนนบ้างแห่งชำรุดทรุดโทรม และแตก
- ตลิ่งมีการทรุดตัว
- ขาดหอกระจายข่าวที่มีประสิทธิภาพ
- คลองชลประทานชำรุด
- ระบบน้ำประปาหมู่บ้านน้ำใช้ไม่เพียงพอ

- ด้านสาธารณสุข

- ประชาชนส่วนมากป่วยด้วยโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง

(๒) จุดแข็ง คือ ศักยภาพความสามารถหรือข้อเด่นของหมู่บ้านเมื่อเทียบกับหมู่บ้านอื่น

- ด้านเศรษฐกิจ

- มีการจัดอบรมและจัดตั้งกลุ่มอาชีพภายในชุมชน
- มีการแปลงใหญ่ข้าว เพื่อรวมกลุ่มกันในการพัฒนาการผลิตข้าวที่มีคุณภาพ
- มีอาชีพที่หลากหลายในชุมชน เช่น เกษตรกร ค้าขาย ข้าราชการ เป็นต้น
- มีการปลูกผักไว้ทานเอง เพื่อลดค่าใช้จ่าย

- ด้านสังคม

(เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม)

- ประชาชนมีความรักและสามัคคีกันภายในหมู่บ้าน
- ชุมชนให้ความเคารพนับถือผู้อาวุโส
- ประชาชนในหมู่บ้านมีวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ประชาชน เช่นงานทำบุญศาลากลางหมู่บ้าน งานสงกรานต์ เป็นต้น

- ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- มีทรัพยากรธรรมชาติที่เพียงพอต่อการใช้ในชุมชน

- ด้านการเมืองและการบริหารจัดการ

- มีผู้นำที่มีเป็นผู้นำ ชำนาญ สามารถร่วมกำลังของคนในชุมชนให้เกิดความสามัคคีและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ

- ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- มีไฟฟ้าทุกหลังคาเรือน
- มีน้ำอุปโภคบริโภคสะอาดและเพียงพอต่อประชาชน

- ด้านสาธารณสุข

- ในหมู่บ้านมี อสม. ที่เข้มแข็ง ส่งเสริมให้มีการตรวจสุขภาพประจำทุกเดือน
- ประชาชนให้ความร่วมมือในการป้องกันโรคระบาดและฝุ่น PM ๒.๕

๑.๒ การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก หรือสภาพแวดล้อมภายนอก

๑) โอกาส คือ

- (๑.๑) มีทำเลที่ตั้งสะดวกในการคมนาคมและขนย้ายผลผลิตทางการเกษตร
- (๑.๒) มีการขยายตัวของเมืองมากขึ้นทำให้สามารถประกอบอาชีพค้าขายได้เพิ่ม
- (๑.๓) มีการฝึกอบรมจากหน่วยงานของรัฐเพื่อส่งเสริมอาชีพและรายได้
- (๑.๔) ภาครัฐเข้ามาสนับสนุนในการทำกิจกรรม เพื่อพัฒนาการเกษตรในท้องถิ่น

๒) อุปสรรค คือ

- (๒.๑) ประชาชนในชุมชนไม่มีความคิดเห็นที่หลากหลายและไม่กล้าแสดงความคิดเห็น
- (๒.๒) ทุนในการประกอบอาชีพมีไม่เพียงพอ (บางครอบครัว)
- (๒.๓) เกษตรกรยังไม่กล้าที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทำการเกษตรเชิงเดี่ยวแบบเดิม

๒. การวิเคราะห์ปัญหาด้านการเกษตรของหมู่บ้าน

ลำดับ ความ สำคัญ	ชื่อปัญหาและ ความต้องการ	สาเหตุของปัญหา	แนวทางแก้ไขปัญหา
๑	น้ำเพื่อการเกษตร	ขาดแคลนน้ำทำเกษตรกรรมในช่วงฤดูแล้ง	- ของบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐ - เจาะบ่อบาดาลเพื่อการเกษตร - จัดอุปกรณ์เครื่องวิดน้ำ หรือเครื่องสูบน้ำเพื่อใช้ในการเกษตรให้แก่กลุ่มเกษตร - มีการปรับปรุงคลองส่งน้ำให้มีสภาพพร้อมใช้งาน - มีการขุดลอกคลองเพื่อให้น้ำไหลผ่านได้ดีในช่วงฤดูฝน
๒	ไม่มีเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ	เมล็ดพันธุ์ข้าวมีการกลายพันธุ์ และมีพันธุ์ปนเยอะ	- มีการอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวให้ได้มาตรฐาน - ขอสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าว - มีการสนับสนุนงบประมาณในการปรับปรุงสถานที่โรงสีข้าว เนื่องจากเครื่องสีข้าวชำรุด - ก่อสร้างลานตากข้าวประจำหมู่บ้าน
๓	ต้นทุนการผลิตสูง	ปุ๋ย ยากำจัดวัชพืชและแมลงศัตรูพืชน้ำมันเชื้อเพลิง และค่าจ้างแรงงาน มีราคาเพิ่มสูงขึ้น	- มีการรวมกลุ่มกันในการจัดซื้อปุ๋ย ยากำจัดวัชพืช และแมลงศัตรูพืช เมล็ดพันธุ์ข้าว เพื่อเป็นการลดราคาของสินค้า และสร้างอำนาจต่อรองราคาให้กับกลุ่ม - การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เพื่อลดอัตราการใช้ปุ๋ยที่มากเกินไปจนความจำเป็น และเป็นการลดรายจ่ายรวมกลุ่มกันผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ใช้เองภายในกลุ่ม เพื่อลดรายจ่าย และยังสามารถจำหน่ายให้กับกลุ่มอื่นที่สนใจ
๔	สินค้าไม่มีความหลากหลาย	เกษตรกรมีการทำการเกษตรแบบเชิงเดี่ยว ผลผลิตที่ได้จะนำไปขายให้กับพ่อค้าคนกลาง ทำให้โดนกดราคา ไม่สามารถสร้างรายได้ให้เพิ่มขึ้นได้	- มีการแปรรูปข้าวให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลายเพิ่มมากขึ้น เพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มมากขึ้น - หน่วยงานภาครัฐเข้ามาอบรมถ่ายทอดความรู้ และสนับสนุนงบประมาณ และเป็นพี่เลี้ยงในการดำเนินกิจกรรมต่างๆในระยะแรก
๕	ช่องทางการจำหน่าย หรือ ตลาดรองรับผลผลิต	ผลผลิตทางการเกษตรส่วนมากจะถูกนำไปจำหน่ายให้กับพ่อค้าคนกลาง ทำให้ถูกกดราคา	- มีการอบรมการทำการตลาดออนไลน์เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลผลิต - ภาครัฐมีการพาออกบูธตามงานนิทรรศการต่างๆ เพื่อเปิดตลาด เปิดประสบการณ์ให้แก่กลุ่มเกษตรกร

ส่วนที่ ๓

แผนงาน/โครงการด้านการเกษตรตามความต้องการของหมู่บ้าน

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	งบประมาณ (บาท)	เป้าหมาย/ ระยะเวลาดำเนินการ	รายละเอียด/วิธีดำเนินการ	วิธีการดำเนินการ (ระบุ ✓)			หมายเหตุ (หน่วยดำเนินงาน)
					ทำเอง	ทำร่วม	หน่วยงานอื่นทำให้	
๑	โครงการส่งเสริมการผลิต เมล็ดพันธุ์ข้าวและพัฒนา ผลิตภัณฑ์ข้าว หมู่ ๘ ตำบลม่วงเตี้ย อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง	๒๓๒,๔๐๐	พฤศจิกายน ๒๕๖๘ – ตุลาคม ๒๕๖๙	๑. ส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ ข้าวและพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าว เพื่อยกระดับให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น ๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิต ๓. การติดตามและประเมินผล		✓		สำนักงานเกษตร และสหกรณ์จังหวัด อ่างทอง, สำนักงาน เกษตรจังหวัด อ่างทอง, กรมการข้าว และ สำนักงานเกษตร อำเภอวิเศษชัยชาญ

ส่วนที่ ๔

โครงการแบบย่อ (Project idea) ด้านการเกษตรที่สำคัญของหมู่บ้าน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าว หมู่ ๘ ตำบลม่วงเตี้ย อำเภวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง
๒. หลักการและเหตุผล	ปัจจุบันการค้าข้าวในตลาดภายในประเทศและต่างประเทศมีการแข่งขันเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ข้าวมีราคาที่ตกต่ำลง การพัฒนาการผลิตข้าว การผลิตผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าว จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถเพิ่มมูลค่าให้ข้าวได้ ทำให้เกิดการสร้างงาน และรายได้แก่เกษตรกร นอกจากนี้ยังเป็นการผลักดันให้สินค้าเข้าสู่ระดับเชิงพาณิชย์ เพิ่มโอกาสทางการค้า และขีดความสามารถด้านการแข่งขันทางการค้า และยกระดับสินค้าข้าว ด้วยการประยุกต์ใช้ความรู้จากการวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านเทคโนโลยีอาหาร และการต่อยอดผลงานจากกลุ่มเกษตรกรเพื่อพัฒนา ผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวให้มีความปลอดภัยได้คุณภาพมาตรฐาน และเป็นไปตามความต้องการของผู้บริโภค ข้าวเป็นสินค้าเกษตรที่สามารถนำมาพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปได้หลากหลายชนิด สามารถนำมาพัฒนา เป็นผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อสุขภาพ การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว เป็นการเพิ่มมูลค่าของข้าวให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่า และคุณค่าทางโภชนาการสูง หมู่ ๘ ตำบลม่วงเตี้ย อำเภวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง เป็นพื้นที่ที่มีการเพาะปลูกข้าวเป็นอาชีพหลักของชุมชน จึงได้มีการรวมกลุ่มกันจัดตั้งแปลงใหญ่ข้าวขึ้น เพื่อร่วมกันพัฒนาการผลิตข้าวให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น แต่เนื่องจากเกษตรกรในพื้นที่หมู่ ๘ ตำบลม่วงเตี้ย ยังคงประสบปัญหา ด้านคุณภาพของเมล็ดพันธุ์ข้าว ด้านการแปรรูปและการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ข้าว ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงและรายได้ไม่แน่นอน และเพื่อให้สามารถแข่งขันในตลาด และสร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับเกษตรกรในพื้นที่ได้ โครงการนี้จึงจัดขึ้น เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าวให้มีความหลากหลาย เพิ่มศักยภาพการแข่งขันทางการตลาด รวมถึงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์และช่องทางการตลาด เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ดียิ่งขึ้น และยังช่วยให้เกษตรกรในชุมชนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน มีความสามัคคีและสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้และทักษะในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีและได้มาตรฐาน ๒. เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าว โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชนตามแนวคิด BCG Model ให้ตรงกับความต้องการของตลาดและมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ๓. เพื่อสร้างเครือข่ายการตลาดและช่องทางการจำหน่าย

หัวข้อ	รายละเอียด
๔. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เชิงปริมาณ : ๑) เกษตรกร จำนวน ๒๐ ราย ได้รับความรู้กระบวนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานไปปรับใช้ ๒) เกษตรกรจำนวน ๒๐ ราย สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีเพื่อไว้ใช้เอง และจำหน่ายได้ ๓) เกษตรกรสามารถพัฒนาแปรรูปผลผลิตข้าวให้เป็นผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวมีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น เชิงคุณภาพ : ๑) เมล็ดพันธุ์ข้าวได้รับรองมาตรฐาน GAP ๒) เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าข้าว โดยการแปรรูปให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย
๕. พื้นที่เป้าหมาย	หมู่ที่ ๘ ตำบลม่วงเตี้ย อำเภอบางบาล จังหวัดอ่างทอง
๖. กิจกรรมหลัก	กิจกรรมที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพสินค้าเพื่อยกระดับให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น ๑.๑) การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพ จำนวน ๒๐ ราย งบประมาณ ๒๕,๓๐๐ บาท หน่วยงาน สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอ่างทอง ๑.๒) ส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว งบประมาณ ๑๓,๖๐๐ บาท หน่วยงาน สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอ่างทอง ๑.๓) พัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าว งบประมาณ ๒๕,๒๐๐ บาท หน่วยงาน สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอ่างทอง ๑.๔) พัฒนาเครือข่ายการตลาดและช่องทางจำหน่าย งบประมาณ ๑๓,๒๐๐ บาท หน่วยงาน สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอ่างทอง กิจกรรมที่ ๒ สนับสนุนปัจจัยการผลิต ๒.๑) สนับสนุนปัจจัยการผลิต งบประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ บาท หน่วยงาน สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอ่างทอง กิจกรรมที่ ๓ การติดตามและประเมินผล ๓.๑) การติดตามและประเมินผล งบประมาณ ๕,๑๐๐ บาท หน่วยงาน สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอ่างทอง

หัวข้อ	รายละเอียด
๗. หน่วยงานดำเนินงาน	หน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานภาคีต่างๆ
๘. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	พฤศจิกายน ๒๕๖๘ – ตุลาคม ๒๕๖๙
๙. งบประมาณและแหล่งงบประมาณ	จำนวน ๒๓๒,๔๐๐ บาท แหล่งที่มาของงบประมาณ : งบพัฒนาจังหวัด
๑๐. ผลผลิต (Output)	๑) เกษตรกรจำนวน ๒๐ ราย ได้รับความรู้เกี่ยวกับกระบวนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานไปปรับใช้ ๒) เกษตรกรมีเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีไว้ใช้ในการเพาะปลูก รวมทั้งจำหน่ายให้เกษตรกรในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง ๓) เกษตรกรสามารถพัฒนาแปรรูปผลผลิตข้าวให้เป็นผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น
๑๑. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑) เกษตรกรสามารถเพิ่มมูลค่าให้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ตนเองผลิตได้ สร้างรายได้ เกิดความมั่นคงทางอาชีพ และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ๒) เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการผลิตสินค้าต่างๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยสามารถดำเนินกิจกรรมแบบพึ่งพาตนเอง และทำให้เศรษฐกิจฐานรากมีความเข้มแข็ง มั่นคง ๓) เกษตรกรและชุมชนใกล้เคียงสามารถเข้าถึงเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีได้ง่ายขึ้น เกิดการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ เป็นแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพที่สามารถเป็นสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ๔) ช่วยลดต้นทุนในการผลิตข้าว ๕) กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว มีรายได้เพิ่มขึ้น และเกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าข้าวและผลิตภัณฑ์ข้าว ๖) มีแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ตรงต่อความต้องการของตลาดสินค้าข้าว และผลิตภัณฑ์ข้าว

ส่วนที่ ๕

แผนธุรกิจเกษตรรายสินค้าของหมู่บ้าน

โครงการส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าว

หมู่ที่ ๘ ตำบลม่วงเตี้ย อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอำนาจเจริญ

๑. ชื่อโครงการ: โครงการส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าว

หมู่ ๘ ตำบลม่วงเตี้ย อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอำนาจเจริญ

๒. หน่วยงานรับผิดชอบ: กลุ่มเกษตรกรผู้เพาะปลูกข้าว หมู่ที่ ๘ ตำบลม่วงเตี้ย อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอำนาจเจริญ

๓. หน่วยงานกำกับดูแล: สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอำนาจเจริญ, สำนักงานเกษตรจังหวัดอำนาจเจริญ, สำนักงานเกษตรอำเภอบึงสามพัน, กรมการข้าว

๔. หลักการเหตุผล

ปัจจุบันการค้าข้าวในตลาดภายในประเทศและต่างประเทศมีการแข่งขันเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ข้าวมีราคาที่ตกต่ำลง การพัฒนาการผลิตข้าว การผลิตเมล็ดพันธุ์แปรรูปข้าว จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถเพิ่มมูลค่าให้ข้าวได้ ทำให้เกิดการสร้างงาน และรายได้แก่เกษตรกร นอกจากนี้ยังเป็นการผลักดันให้สินค้าเข้าสู่ระดับเชิงพาณิชย์ เพิ่มโอกาสทางการค้า และขีดความสามารถด้านการแข่งขันทางการค้า และยกระดับสินค้าข้าว ด้วยการประยุกต์ใช้ความรู้จากการวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านเทคโนโลยีอาหาร และการต่อยอดผลงานจากกลุ่มเกษตรกร เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวให้มีความปลอดภัยได้คุณภาพมาตรฐาน และเป็นไปตามความต้องการของผู้บริโภค ข้าวเป็นสินค้าเกษตรที่สามารถนำมาพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปได้หลากหลายชนิด สามารถนำมาพัฒนา เป็นผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อสุขภาพ การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าว เป็นการเพิ่มมูลค่าของข้าวให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่า และคุณค่าทางโภชนาการสูง

หมู่ที่ ๘ ตำบลม่วงเตี้ย อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอำนาจเจริญ เป็นพื้นที่ที่มีการเพาะปลูกข้าวเป็นอาชีพหลักของชุมชน จึงได้มีการรวมกลุ่มกันจัดตั้งแปลงใหญ่ข้าวขึ้น เพื่อร่วมกันพัฒนาการผลิตข้าวให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น แต่เนื่องจากเกษตรกรในพื้นที่หมู่ ๘ ตำบลม่วงเตี้ย ยังคงประสบปัญหาด้านคุณภาพของเมล็ดพันธุ์ข้าว ด้านการแปรรูป และการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ข้าว ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงและรายได้ไม่แน่นอน และเพื่อให้สามารถแข่งขันในตลาด และสร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับเกษตรกรในพื้นที่ได้ โครงการนี้จึงจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าวให้มีความหลากหลาย เพิ่มศักยภาพการแข่งขันทางการตลาด รวมถึงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์และช่องทางการตลาด เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ดียิ่งขึ้น และยังช่วยให้เกษตรกรในชุมชนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน มีความสามัคคีและสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน

๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้และทักษะในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีและได้มาตรฐาน

๒. เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าว โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชนตามแนวคิด BCG Model ให้ตรงกับความต้องการของตลาด และมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

๓. เพื่อสร้างเครือข่ายการตลาดและช่องทางการจำหน่าย

๖. เป้าหมาย

เกษตรกรผู้เพาะปลูกข้าว หมู่ที่ ๘ ตำบลม่วงเตี้ย อำเภวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง

๗. ระยะเวลา

ระยะเวลาดำเนินโครงการ ๑ ปี (พฤศจิกายน ๒๕๖๘ – ตุลาคม ๒๕๖๙)

๘. งบประมาณ

เงินจากงบจังหวัด/งบกลุ่มจังหวัด

รายละเอียดงบประมาณโครงการส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าว
หมู่ ๘ ตำบลม่วงเตี้ย อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง

ดำเนินการในพื้นที่หมู่ ๘ ตำบลม่วงเตี้ย อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง					
รายการ	ราย	ครั้ง	วัน / ครั้ง	ราคาต่อหน่วย	งบประมาณ
กิจกรรมหลักที่ ๑ ส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวเพื่อยกระดับให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น					๗๗,๓๐๐
๑.๑) การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพ					๒๕,๓๐๐
๑) ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๒๐ ราย ๆ ละ ๑ วัน ๆ ละ ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท	๒๐	๑	๑	๑๐๐	๒,๐๐๐
๒) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๒๐ ราย ๆ ละ ๑ วัน ๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๓๕ บาท	๒๐	๑	๒	๓๕	๑,๔๐๐
๓) ค่าตอบแทนวิทยากร จำนวน ๒ ราย ๆ ละ ๒ ชั่วโมง ๆ ละ ๑,๒๐๐ บาท จำนวน ๑ วัน	๒	๑	๒	๑,๒๐๐	๔,๘๐๐
๔) ค่าวัสดุอุปกรณ์สำหรับฝึกอบรม (กระเป๋ ๒๐ * ๓๕ และ ปากกา ๕ สมุด ๑๕ บาท)	๒๐	๑	๑	๕๕	๑,๑๐๐
๕) ค่าวัสดุอุปกรณ์สำหรับฝึกปฏิบัติ	๑	๑	๑	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐
๖) ค่าวัสดุสำนักงาน	๑	๑	๑	๖,๐๐๐	๖,๐๐๐
๑.๒) ส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว					๑๓,๖๐๐
๑) ค่าสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์สำหรับการจัดทำแปลงเรียนรู้	๑	๑	๑	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐
๒) ค่าติดตามและให้คำแนะนำ	-	-	-	-	๓,๖๐๐

ดำเนินการในพื้นที่หมู่ ๘ ตำบลม่วงเตี้ย อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง

รายการ	ราย	ครั้ง	วัน / ครั้ง	ราคาต่อหน่วย	งบประมาณ
๑.๓) พัฒนามลิตภัณฑ์จากข้าว					๒๕,๒๐๐
๑) ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๒๐ ราย ๆ ละ ๑ วัน ๆ ละ ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท	๒๐	๑	๑	๑๐๐	๒,๐๐๐
๒) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๒๐ ราย ๆ ละ ๑ วัน ๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๓๕ บาท	๒๐	๑	๒	๓๕	๑,๔๐๐
๓) ค่าตอบแทนวิทยากร จำนวน ๒ ราย ๆ ละ ๒ ชั่วโมง ๆ ละ ๑,๒๐๐ บาท จำนวน ๑ วัน	๒	๑	๒	๑,๒๐๐	๔,๘๐๐
๔) ค่าวัสดุอุปกรณ์สำหรับฝึกปฏิบัติ	๑	๑	๑	๑๒,๐๐๐	๑๒,๐๐๐
๕) ค่าวัสดุสำนักงาน	๑	๑	๑	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐
๑.๔) พัฒนาเครือข่ายการตลาดและช่องทางจำหน่าย					๑๓,๒๐๐
๑) ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๒๐ ราย ๆ ละ ๑ วัน ๆ ละ ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท	๒๐	๑	๑	๑๐๐	๒,๐๐๐
๒) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๒๐ ราย ๆ ละ ๑ วัน ๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๓๕ บาท	๒๐	๑	๒	๓๕	๑,๔๐๐
๓) ค่าตอบแทนวิทยากร จำนวน ๒ ราย ๆ ละ ๒ ชั่วโมง ๆ ละ ๑,๒๐๐ บาท จำนวน ๑ วัน	๒	๑	๒	๑,๒๐๐	๔,๘๐๐
๔) ค่าวัสดุอุปกรณ์สำหรับฝึกปฏิบัติ	๑	๑	๑	๕,๐๐๐	๕,๐๐๐
กิจกรรมหลักที่ ๒ สนับสนุนปัจจัยการผลิต					๑๕๐,๐๐๐
๒.๑ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต	๑	๑	๑	๑๕๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐
กิจกรรมหลักที่ ๓ การติดตามและประเมินผล					๕,๑๐๐
๓.๑ คำนวณต้นทุนเชื้อเพลิงรถยนต์	๑	๑	๑	๓,๐๐๐	๕,๑๐๐
รวม					๒๓๒,๔๐๐

๙. แผนการดำเนินงาน

แผนปฏิบัติงานโครงการส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าว
หมู่ ๘ ตำบลม่วงเตี้ย อำเภวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง

กิจกรรม/ขั้นตอน	ระยะเวลา	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. ประชุมจัดทำโครงการฯ	ก.พ. - มี.ค. ๖๘	คณะทำงานขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ, คณะกรรมการหมู่บ้าน,อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน
๒. บรรจุโครงการฯ เข้าแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน/ตำบล/อำเภอ	มี.ค. - ส.ค. ๖๘	คณะทำงานขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ
๓. ผลักดันโครงการฯ เข้าสู่แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) และแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) รวมทั้งแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด	ก.ย. ๖๘	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอ่างทอง/สำนักงานเกษตรจังหวัดอ่างทอง
๔. ประชุมชี้แจงโครงการฯ	พ.ย. ๖๘ - ม.ค. ๖๙	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอ่างทอง/ สำนักงานเกษตรจังหวัดอ่างทอง/ สำนักงานเกษตรอำเภวิเศษชัยชาญ
๕. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้ และฝึกปฏิบัติ	ม.ค. - มี.ค. ๖๙	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอ่างทอง/ สำนักงานเกษตรจังหวัดอ่างทอง/ สำนักงานเกษตรอำเภวิเศษชัยชาญ
๖. สนับสนุนปัจจัยการผลิต	ม.ค. - มี.ค. ๖๙	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอ่างทอง
๗. การติดตาม/ประเมินผล	พ.ย. ๖๙ - ต.ค. ๖๙	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอ่างทอง/ สำนักงานเกษตรจังหวัดอ่างทอง/ สำนักงานเกษตรอำเภวิเศษชัยชาญ

๑๐. วิธีการดำเนินงาน

๑. จัดประชุมชี้แจงโครงการส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าว หมู่ ๘ ตำบลม่วงเตี้ย อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง
๒. กำหนดเงื่อนไขและคัดเลือกเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ
๓. จัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวเพื่อยกระดับเพิ่มมูลค่าเพิ่มขึ้น
๔. จัดซื้อปัจจัยการผลิต

๑๑. บริหารโครงการ

๑๑.๑ แนวทางการบริหารองค์กรเกษตรกร

การบริหารงาน โดยหน่วยงานร่วมกับอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน จัดประชุมชี้แจงหลักเกณฑ์การเข้าร่วมโครงการฯ กระบวนการจัดตั้งโครงการฯ ตั้งแต่เริ่มการจัดประชุม รับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการฯ ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโครงการฯ และความต้องการของผู้เข้าร่วมโครงการฯ

๑๑.๒ แนวทางการบริหารด้านการตลาด

การบริหารด้านการตลาดสำหรับกลุ่มเกษตรกรที่ปลูกและแปรรูปข้าว มีความสำคัญอย่างมากในการเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ สร้างความยั่งยืนให้กับกลุ่ม และสามารถแข่งขันในตลาดได้ โดยแนวทางหลักที่ควรดำเนินการได้แก่

๑. การวางแผนตลาดและการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย

- ศึกษาความต้องการของตลาด : สำรวจแนวโน้มการบริโภคข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว เช่น ข้าวเพื่อสุขภาพ (ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวกล้อง) หรือผลิตภัณฑ์แปรรูป (ข้าวพอง เส้นก๋วยเตี๋ยว ผงแป้ง)
- กำหนดกลุ่มเป้าหมาย : เจาะจงลูกค้า เช่น ผู้รักสุขภาพ ร้านอาหาร โรงแรม หรือผู้บริโภคในต่างประเทศ
- วิเคราะห์คู่แข่ง : ศึกษาจุดแข็ง - จุดอ่อนของคู่แข่ง เพื่อวางกลยุทธ์ที่เหมาะสม

๒. การพัฒนาผลิตภัณฑ์และเพิ่มมูลค่า

- พัฒนาแบรนด์ของกลุ่ม : ใช้ชื่อและโลโก้ที่สื่อถึงคุณค่าของผลิตภัณฑ์
- สร้างจุดขายที่แตกต่าง : เช่น ข้าวออร์แกนิก ข้าว GI (สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์) หรือข้าวที่ปลูกด้วยวิถีธรรมชาติ
- พัฒนาบรรจุภัณฑ์ : ออกแบบให้ดึงดูด สะดวกต่อการใช้งาน และมีข้อมูลที่ชัดเจน
- เพิ่มมูลค่าด้วยผลิตภัณฑ์แปรรูป : เช่น ขนมจากข้าว เครื่องดื่มจากข้าว หรือแบ่งข้าวสำหรับทำขนม

๓. การตั้งราคาขายที่เหมาะสม

- คำนวณต้นทุนการผลิตให้รอบคอบ รวมถึงต้นทุนแรงงานและการตลาด
- กำหนดราคาตามกลุ่มเป้าหมาย เช่น ข้าวพรีเมียมตั้งราคาสูงกว่าข้าวทั่วไป
- ใช้กลยุทธ์ราคาส่งสำหรับร้านค้า ร้านอาหาร หรือผู้ซื้อจำนวนมาก

๔. การกระจายสินค้าและช่องทางการขาย

- ขายผ่านช่องทางออนไลน์ : เช่น Facebook, LINE, Shopee, Lazada, เว็บไซต์ของกลุ่ม
- ขายตรงสู่ผู้บริโภค : เช่น การออกบูธตลาดนัดเกษตร งานแฟร์ หรือตลาดสด
- ขยายไปยังร้านค้าปลีก/ค้าส่ง : ร้านค้าออร์แกนิก ร้านอาหาร โรงแรม และห้างสรรพสินค้า

- หาดตลาดส่งออก: ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ เช่น กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
๕. การสร้างแบรนด์และการตลาดประชาสัมพันธ์
- การเล่าเรื่องราว (Storytelling) : บอกเล่าเรื่องราวของกลุ่มเกษตรกร วิธีการปลูก และจุดเด่นของข้าว
 - ใช้สื่อโซเชียลมีเดีย : เผยแพร่เนื้อหาเกี่ยวกับสุขภาพ สูตรอาหาร และประโยชน์ของข้าว
 - สร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า : ผ่านกิจกรรมส่งเสริมการขาย เช่น โปรโมชั่น ชิมผลิตภัณฑ์ หรือแจกตัวอย่างทดลอง
 - ทำการตลาดแบบปากต่อปาก : ส่งเสริมให้ลูกค้ารีวิวสินค้าและบอกต่อ
๖. การบริหารจัดการกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ
- รวมกลุ่มเพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรอง : เช่น สหกรณ์เกษตรกร วิสาหกิจชุมชน แปลงใหญ่ข้าว
 - บริหารจัดการสต็อกและโลจิสติกส์ : ลดต้นทุนการขนส่งและบริหารคลังสินค้าให้มีประสิทธิภาพ
 - พัฒนาทักษะและองค์ความรู้ : อบรมเรื่องการตลาด การแปรรูป และการบริหารธุรกิจให้กับสมาชิก

กลุ่มเกษตรกรที่ปลูกและแปรรูปข้าวสามารถสร้างความสำเร็จทางการตลาดได้โดยการวางแผนอย่างเป็นระบบ พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของตลาด ใช้ช่องทางการขายที่หลากหลาย และสร้างแบรนด์ให้แข็งแกร่ง การบริหารจัดการที่ดีจะช่วยให้กลุ่มเติบโตอย่างยั่งยืนและสามารถแข่งขันในตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑๒. ติดตามประเมินผล

๑๒.๑ วิธีการ เกณฑ์วัดและระยะเวลาที่ติดตามโครงการ

- ๑) การกำกับติดตามการดำเนินโครงการ
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอ่างทองและสำนักงานเกษตรอำเภอวิเศษชัยชาญ ติดตามให้คำแนะนำทุกสัปดาห์ที่ ๓ ของเดือน
- ๒) การตรวจเยี่ยมติดตามและประเมินผลโครงการ
สำนักงานเกษตรอำเภอวิเศษชัยชาญ ตรวจเยี่ยมและติดตามประเมินผลโครงการ จำนวน ๓ ครั้ง/ปี
- ๓) การติดตามโครงการ
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอ่างทอง ติดตามโครงการ จำนวน ๒ ครั้ง/ปี

๑๒.๒ เกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินผล

- ๑) จัดทำเกณฑ์การประเมินผล
เกษตรกรเป้าหมายสามารถนำความรู้ด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ไปพัฒนาการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวให้ได้คุณภาพดี และได้มาตรฐาน และพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวให้มีความหลากหลายเพื่อยกระดับให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชนตามแนวคิด BCG Model ให้ตรงกับความต้องการของตลาด
- ๒) ตัวชี้วัด
 - เกษตรกรสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์พัฒนาคุณภาพไว้ใช้เองได้
 - สามารถเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้าเกษตร
 - สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าวได้หลากหลาย
 - เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

๑๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑๓.๑ ผลผลิต (Output)

- ๑) เกษตรกรจำนวน ๒๐ ราย ได้รับความรู้เกี่ยวกับกระบวนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีประสิทธิภาพ และได้มาตรฐานไปปรับใช้
- ๒) เกษตรกรมีเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีไว้ใช้ในการเพาะปลูก รวมทั้งจำหน่ายให้เกษตรกรในชุมชน และพื้นที่ใกล้เคียง
- ๓) เกษตรกรสามารถพัฒนาแปรรูปผลผลิตข้าวให้เป็นผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

๑๓.๒ ผลลัพธ์ (Outcome)

- ๑) เกษตรกรสามารถเพิ่มมูลค่าให้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ตนเองผลิตได้ สร้างรายได้ เกิดความมั่นคงทางอาชีพ และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
- ๒) เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการผลิตสินค้าต่างๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยสามารถดำเนินกิจกรรมแบบพึ่งพาตนเอง และทำให้เศรษฐกิจฐานรากมีความเข้มแข็ง มั่นคง
- ๓) เกษตรกรและชุมชนใกล้เคียงสามารถเข้าถึงเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีได้ง่ายขึ้น เกิดการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ เป็นแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพที่สามารถเป็นสินค้าเกษตรมูลค่าสูง
- ๔) ช่วยลดต้นทุนในการผลิตข้าว
- ๕) กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว มีรายได้เพิ่มขึ้น และเกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าข้าว และผลิตภัณฑ์ข้าว
- ๖) มีแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ตรงต่อความต้องการของตลาดสินค้าข้าว และผลิตภัณฑ์ข้าว

๑๔. การบริหารความเสี่ยง

ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	ผลการประเมินความเสี่ยง			มาตรการ/แนวทางการควบคุมความเสี่ยง
	โอกาสเกิดความเสี่ยง	ระดับความรุนแรง	ความสามารถในการจัดการ	
๑. ด้านการดำเนินการ				
๑.๑) เกษตรกรมีความประสงค์เข้าร่วมโครงการมากกว่าเป้าหมายกำหนด	ปานกลาง	ยอมรับได้	จัดการได้	มุ่งเน้นกระบวนการคัดเลือกเกษตรกรที่สนใจและมีประสิทธิภาพ/ประเมินผลโครงการเพื่อขยายผลการดำเนินการในปีต่อไป
๒. ด้านการดำเนินการของโครงการ				
๒.๑) ด้านการจัดหาปัจจัยการผลิต	ต่ำ	ยอมรับได้	จัดการได้	จัดหาได้จากแหล่งจัดจำหน่ายทั่วไป และในชุมชน
๒.๒) ด้านราคาปัจจัยการผลิต	ปานกลาง	ยอมรับได้	จัดการได้	มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ทำให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	ผลการประเมินความเสี่ยง			มาตรการ/แนวทางการควบคุมความเสี่ยง
	โอกาสเกิดความเสี่ยง	ระดับความรุนแรง	ความสามารถในการจัดการ	
๓. ผลิตภัณฑ์ไม่สามารถขายได้ตามเป้าหมาย	ปานกลาง	ยอมรับได้	จัดการได้	เจ้าหน้าที่ติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้คำแนะนำ และพาสินค้าออกงานตามนิทรรศการต่างๆ
๔.ด้านเทคโนโลยี	ปานกลาง	ยอมรับได้	จัดการได้	เขียนแผนโครงการเสนอหน่วยงานต่างๆ ในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรม

๑๕. การศึกษาความเป็นไปได้

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทุกรายเป็นผู้ที่สนใจในการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ ซึ่งมีความรู้และศักยภาพเพียงพอในการประกอบอาชีพ อีกทั้งยังมีเจ้าหน้าที่จากสำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ กรมการค้าข้าว และภาคีเครือข่ายอื่นๆ เข้ามาสนับสนุนและให้ความรู้อยู่เสมอ ประกอบกับมีอาสาสมัครเกษตรกรที่มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และมีศักยภาพในการติดต่อประสานงานในหมู่บ้านและหน่วยงานต่างๆ ได้ดี นอกจากนี้ยังมีเจ้าหน้าที่คอยเป็นพี่เลี้ยงควบคุมการผลิต เจ้าหน้าที่ด้านการแปรรูป และการตลาดที่มีประสบการณ์

ส่วนที่ ๖

กรอบแนวทางการจัดทำวิทัศน์

โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

เป็นการนำเสนอแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านที่มีการอธิบายรายละเอียดข้อมูลของแผนเป็นลำดับ โดยมีกรอบการจัดทำวิทัศน์ ดังนี้

๑. สรุปข้อมูลหมู่บ้านและข้อมูลด้านการเกษตรของหมู่บ้าน เช่น พื้นที่ทั้งหมด พื้นที่การเกษตร จำนวนครัวเรือนทั้งหมด จำนวนครัวเรือนเกษตรกร แหล่งน้ำ สินค้าเกษตรที่สำคัญ เป็นต้น

๒. ขั้นตอนการวิเคราะห์/คัดเลือกหมู่บ้าน การจัดเวทีระดมความคิดเห็นของหมู่บ้าน ปัญหาด้านการเกษตรของหมู่บ้าน ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ เช่น นำเสนอจุดแข็ง/จุดอ่อน การรวมกลุ่มของเกษตรกรในพื้นที่ อาสาสมัครเกษตร เป็นต้น

๓. นำเสนอแผนงาน โครงการที่สำคัญ โดยนำเสนอเป็นรายสินค้าที่เป็นสินค้าเกษตรที่สำคัญตามผลการวิเคราะห์ และมีการนำเสนอวิธีการขับเคลื่อนแผนงาน โครงการของสินค้าเกษตรที่สำคัญนั้นๆ

๔. นำเสนอให้เห็นถึงการบรรลุเป้าหมายและผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินงานตามแผนดังกล่าว ทั้งนี้ รูปแบบการนำเสนอสามารถจัดทำในรูปแบบผสมผสานกันระหว่างภาพเคลื่อนไหว ภาพนิ่ง กราฟฟิก ในรูปแบบ PowerPoint หรือ Infographic หรือมีคลิปเสียงประกอบได้ตามความเหมาะสม